

Валізка з книжками

ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ЗА
НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИМ КОМІКСОМ
«КОТИ (ПРИРОДА І ПІКЛУВАННЯ)»
МАРІЇ ДЕЛАГАДО ТА ЕНДІ ГІРША

ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ

ВІК УЧАСНИКІВ: 10–12 РОКІВ

КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ ЗАХОДУ: ОПТИМАЛЬНО – ДО 14

ТРИВАЛІСТЬ: 45 ХВ

Опис: «Коти (Природа і піклування)» – це дуже своєрідний комікс: не просто пізнавальний, а енциклопедичний! Написала його видатна дослідниця котів Мікель Марія Делагадо, а намалював знаменитий автор коміксів Енді Гірш. Оповідь ведеться від імені kota Біна, який знає про своїх родичів – найрізноманітніших диких і домашніх котяр – геть усе!

Ключові слова: Коти, дика природа, котячі інстинкти, догляд.

Формат заходу: Спільне читання уривка коміксу та розважальна вікторина за новими фактами з тексту.

Коментар до формату: Починає читати комікс (передмову), а потім запрошує учасників по черзі читати по одній сторінці коміксу (від 10-ї до 33-ї сторінки). Після читання модератор проводить усну вікторину, мета якої – не змагання і визначення переможця, а пригадування і систематизація щойно засвоєних фактів про котів (на кожне запитання вікторини можна відповісти одним-двома словами, а оскільки це весела гра, то правильні відповіді можна викрикувати).

Мета заходу: Разом, групою, прочитати фрагмент коміксу про котів (потренувати навички групового читання вголос) та засвоїти енциклопедичні факти про цих тварин, розглянути ілюстрації як невід'ємний візуальний компонент коміксу.

Роздаткові матеріали:

- 1) Зробити копії розгортів сторінок 10–33 з розрахунку 1 копія на пару учасників;
- 2) Підготувати роздаткові матеріали (шаблони) для малювання коміксу – по шаблону на учасника;
- 3) Фломастери, олівці;
- 4) Підготувати енциклопедії про кішок, щоб учасники могли їх порозглядати.

Підготуйтеся до заходу:

1. Прочитайте комікс від початку до сторінки 33 та дидактичні матеріали для проведення заходу.
2. Знайдіть та підготуйте додаткове устаткування, зверніться по допомогу до бібліотекарів, разом із якими проводите захід.
3. Ознайомтеся із загальними рекомендаціями для проведення заходу.

Запрошення до читання: Чи любите ви котів? Чим вас приваблюють коти? Підніміть руку, хто ніколи не гладив kota! Невже серед нас таких немає? Всі гладили? Це класно! А ще це означає, що сьогодні ми всі станемо на крок ближчими до цих тварин, адже прочитаємо уривок з коміксу Марії Делагадо та Енді Гірша «Коти (Природа і піклування)».

Сьогодні ми поговоримо про найвеличніших домашніх і диких тварин. Принаймні так вони самі про себе думають, судячи з їхньої поведінки: найповажніші, найвеличніші, найкращі! І це не дивина: на те в них є всі історичні й еволюційні підстави. Чому? Про це нам розкаже великий енциклопедичний комікс про котів. Його авторка так любила котів, що одного дня вирішила досліджувати тільки їх – і за багато років дізналася про котячих геть усе (ну, майже все): як про диких, так і про домашніх. А відомий ілюстратор перетворив ці наукові факти на захопливий комікс від імені kota Біна. Комікс цей – справжня енциклопедія, тож ми прочитаємо тільки уривок із нього, а потім пограємо у вікторину фактів, тому слухайте і запам'ятовуйте.

Читатимемо одне за одним, по черзі. Почну я, зачитаю вам кілька слів від котячої дослідниці (ст. 5-8): «Сьогодні весь світ обертається навколо котів. Наразі поряд із людьми котів мешкає більше за інших тварин (якщо не брати до уваги рибок). Але, попри таку популярність котів, суспільство, схоже, перебуває з ними в стосунках любові-ненависті, й так триває, відколи люди й коти познайомилися тисячі років тому! Котам поклонялися та приносили жертви давні єгиптяни, їх називали спільниками відьом за Середніх віків, вважали, що вони приносять щастя чи нещастя (залежно від їхнього місця проживання). За тривалу історію стосунків з людьми коти пережили безліч зльотів і падінь. Навіть тепер, в епоху Грампі Кет, тобто Сердитої Кішки, Ліл Баб, котячих кав'ярень та котячих відео на YouTube, які передивилися понад 26 трильйонів разів, не всім подобаються котики: їх звинувачують у масових убивствах співочих птахів і поширенні хвороб, до того ж велика кількість людей просто боїться котів (такий стан називають айлуорофобією).

Для тих із нас, хто таки любить цих тваринок, немає нічого більш заспокійливого, ніж мурчання котика, особливо, якщо той згорнувся клубочком на колінах. Та попри такі теплі стосунки, більшість людей почувається дуже збентеженими, коли мова заходить про їхню обожнювану кицю. Що вона собі думає? Чи справді любить мене? Чому стрибає на голову о п'ятій ранку? Чому так полюбляє, коли її пестять, а за мить вона вже кусається? І як кішки взагалі дізнаються, що ми збираємось їх купати?! (...)

Книжка, яку ви тримаєте в руках, – чудовий початок для тих, кого цікавить наука і особливо коти. Ти зрозумієш, як трапилось, що коти живуть з людьми і люблять їх, і чому ми теж їх любимо. Якщо в тебе вже є котик, то книжка допоможе тобі краще з ним потоваришувати – хто знає, може, у майбутньому ти теж досліджуватимеш цих тваринок. Сподіваюся, видання надихне тебе, і ти дістанеш від нього стільки ж задоволення, що і я!»

Попереду – читання коміксу. Що таке комікс? Це такий жанр на межі літератури та візуального мистецтва, де однаково важливими є і слова, і зображення. У коміксах історія розгортається від малюнка до малюнка, а пряма мова персонажів розміщується в баблах (таких спеціальних бульбашках). У коміксах багато чого не описано словами, натомість автори пропонують нам зображення місць, персонажів та речей, що їх оточують. Тому комікси ми і читаємо, і розглядаємо. Чи читали ви комікси раніше? Вітаю всіх, хто робить це вперше!

Модератор допомагає, а учасники читають комікс вголос. (Важливо, щоби учасники не лише читали репліки героїв, але й описували, що зображено на ілюстраціях.)

Вікторина

Чи сподобався вам комікс? А факти? Що запам'яталося вам найбільше, про що ви раніше не знали? Що ж, тепер час перевірити ваші нові знання про котятих. Ми проведемо вікторину, але переможець у ній визначається після кожного запитання. Тобто кожен з вас може стати переможцем, якщо швидко здогадається, про що мова, і дасть правильну відповідь. Отож, я зачитую запитання (увага: ви слухаєте до кінця й не перебиваєте), щойно я завершую – ви можете називати правильну відповідь уголос. Хто першим здогадався, той і молодець!

№	Запитання	Правильна відповідь
1	Що найперше відчув кіт Бін, коли народився?	Голод
2	У всіх хижаків є різці та спеціальні зуби для пережовування їжі – тільки у котів їх немає. Як називаються такі зуби?	Моляри, або кутні зуби
3	Якою є наукова назва шаблезубих котячих з величезними іклами? Бін згадував цілих три види таких хижаків. Яка їхня спільна наукова назва?	Смілодони
4	Що роблять усі без винятку котячі, перш ніж укусити жертву?	Хапають її / Кидаються на неї і встромляють пазурі в тіло
5	Хто з котячих НЕ може втягнути пазурів повністю, бо занадто швидко бігає і має трохи триматися землі?	Гепард
6	Назвіть вид кота за такими ознаками: - живе в пустелі; - має захисне хутро на подушечках лап; - витримує екстремально високі та низькі температури.	Барханний кіт

7	Як сніговий барс виживає високо в горах, де повітря сильно розріджене? Що допомагає йому підтримувати рівень кисню в крові?	Велика носова порожнина
8	Якою є спільна особливість барханного kota й снігового барса, пов'язана зі снігом та піском водночас?	Широкі/Гігантські лапи
9	Цих хижих кішок можна зустріти в кожній частині світу – всюди їхній вигляд відрізняється залежно від кліматичних умов, але все одно вони мають однакову назву. Як називається цей вид котячих?	Рись
10	Чого не мають рисі, але мають всі інші котячі? (Підказка: це <i>щось</i> допомагає котам маневрувати.)	Довгого хвоста (рисі – єдині коти, в яких він короткий)
11	Який кіт зовсім не боїться води?	Кіт-рибалка
12	Ми загадали, що найкоротший хвіст – у рисі, а хто з котячих має найдовший, просто-таки довжелезний хвіст?	Димчастий леопард
13	Як називається особлива чорна пігментація хутра у деяких видів котячих?	Меланізм

14	Чорними пантерами науковці називають ягуарів та леопардів, але серед мешканців Сполучених Штатів Америки ходять легенди про ще одну загадкову чорну кішку. Її нібито бачили тисячі, але науковці спростовують існування такої чорної хижої кішки, просто не вірять у неї. Увага: як називають таку кішку? Можливі дві правильні відповіді.	Чорний кугуар, або пума
----	---	-------------------------

Це було останнє запитання нашої вікторини. Дякую всім, хто читав, уважно слухав і активно відповідав на запитання. У кожного з вас з'явився новий улюблений факт про котячих. Пропоную вам намалювати власний комікс, у якому ви зможете розповісти про цей факт двома малюнками.

Підсумок: Сподіваюся, вам сподобалася наша гра та цей чудовий комікс. Погляньте, який він великий! Уявіть, скільки ще цікавого про котів можна з нього дізнатися! Саме тому дуже рекомендую вам прочитати його повністю – і дізнатися про котів усе (ну, майже все).